

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 22 червня 2021 року № 14-2

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету.

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Опрацьований Рахунковою палатою Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2020 році (далі – Звіт ФДМУ) в цілому висвітлює виконання Фондом у 2020 році повноваження, визначені у Законі України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України” (далі – Закон № 4107). Звіт ФДМУ інформативний і містить частину показників, що висвітлюють результати діяльності Фонду.

Рахунковою палатою здійснено порівняльний аналіз надходжень до державного бюджету від приватизації, оренди державного майна та дивідендів від суб’єктів господарювання, що належать до сфери управління Фондом, який показав, що у 2020 році зазначені надходження становлять 3,8 млрд гривень, це на 0,87 млрд грн (29,4 відс.) більше ніж у 2019 році (2,94 млрд грн), та на 0,45 млрд грн (13,3 відс.) більше ніж у 2018 році (3,36 млрд гривень).

Однак окремі показники фінансових результатів порівняно з минулими періодами зменшені. Показник фактичного виконання планового завдання поточного року оренди державного майна (4 100,0 млн грн) становить 1 300,862 млн грн (31,72 відсотка). Надходження від дивідендів та відрахування частини чистого прибутку акціонерних товариств, що перебувають в управлінні Фонду, до державного бюджету – 260,56 млн грн, що у 3,2 раза менше ніж у 2019 році (840,0 млн грн), та у 6,3 раза менше ніж у 2018 році (1 650,0 млн гривень).

У Вступі до Звіту ФДМУ “Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2020 році та за всі роки діяльності” розкрито лише основні показники за 2020 р., при цьому відсутній порівняльний аналіз за попередні роки діяльності ФДМУ.

2. У Звіті ФДМУ не міститься інформації, яка б відображала результати діяльності Фонду в частині моніторингу виконання приватизаційних умов (зобов’язань) суб’єктами господарювання, які придбали об’єкти державної власності. У звіті ФДМУ не відображено зазначені у Звіті про виконання Державного бюджету України за 2020 рік (розділ I “Доходи” Звіту про виконання Державного бюджету України) доходи державного бюджету у розмірі 1,45 млн грн, отримані у 2020 році від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об’єкти, які підлягають приватизації (код бюджетної класифікації 33010300), контроль за справами коштів яких, згідно із додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 “Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету”, покладено на Фонд.

3. Упродовж 2020 року план надходжень від приватизації державного майна перевиконано Фондом у 4,5 раза (перераховано 2 248,165 млн грн (449,63 відс.), що у 4 рази більше ніж у 2019 році (549,74 млн грн) та у 8,4 рази більше ніж у 2018 році (268,65 млн гривень). Зазначене відбулось, серед іншого, за умови зменшення Фонду (Законом України від 13.04.2020 № 553-IX “Про внесення змін до Закону України “Державний бюджет України на 2020 рік”) планового завдання з нарахування коштів від приватизації у 24 рази (з 12 000 млн грн до 500 млн грн) та встановлення пунктом 46 Закону України від 30.03.2020 № 540-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” (далі – Закон № 540) мораторію на приватизацію об’єктів великої приватизації.

При цьому у 2020 році не внесено зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.01.2019 № 36-р “Про затвердження переліку об’єктів великої приватизації державної власності”, яким Фонду доручено продовжити приватизацію об’єктів державної власності, включених до переліку, рішення про приватизацію яких були прийняті у 2018 році. Відповідно до підпункту 10 статті 8 розділу XIII Прикінцеві та перехідні положення Закону № 540 Кабінету Міністрів України протягом одного тижня з дня набрання чинності цим Законом доручалося привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

4. Діяльність Фонду з відбору радників для надання послуг з приватизації та продажу пакетів акцій у 2020 році здійснювалась дуже повільно. Фондом проведено роботу щодо відбору лише радника з підготовки до приватизації та продажу лише одного об’єкта – АТ “Перший київський машинобудівний завод” і укладання з ним 06.10.2020 договору про надання послуг радника. Фондом розпочато роботу з відбору радників для надання послуг з приватизації та продажу пакетів акцій лише чотирьох об’єктів енергетичної галузі з 11. За рештою

об'єктів, що планувалися до приватизації, відбір радників не відбувся. Зазначене не узгоджується з вимогами частини другої статті 19 Закону України від 18.01.2018 № 2269 „Про приватизацію державного і комунального майна”, згідно з якою підготовка до приватизації та продаж об'єктів великої приватизації здійснюються із залученням на конкурсних засадах радників у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, крім випадків, передбачених цим Законом. Згідно із пунктом 12 Порядку залучення радників у процесі приватизації об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 878, протягом десяти робочих днів з дати прийняття державним органом приватизації рішення про приватизацію об'єкта великої приватизації утворюється конкурсна комісія.

5. У 2020 році Фондом проводилася робота з продажу об'єктів малої приватизації. До Державного бюджету України надійшли кошти від продажу 451 об'єкта малої приватизації у сумі 2 248 164,99 тис. грн, що на 1 748 164,99 тис. грн, або в 4,5 раза, більше плану на рік. При цьому за продаж двох об'єктів малої приватизації ПрАТ „Готель “Дніпро” у сумі 1 111 111,2 тис. грн і акціонерного товариства „Київпассервіс” у сумі 230 898,0 тис. грн було отримано 59,7 відс. загальних надходжень. Щодо інших об'єктів продовжувалася практика виставлення на продаж малопривабливих об'єктів. Це спричинено продовженням практики виставлення на продаж малопривабливих об'єктів, зокрема, на переважну кількість об'єктів, включених до переліку об'єктів малої приватизації, відсутні правовстановлюючі документи та об'єкти, які пропонуються до приватизації, перебувають у напівзруйнованому, розібраному стані.

6. План надходжень від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном (4 100,0 млн грн) не виконано на 2 799,14 млн грн (68,3 відс.), що спричинено низкою чинників. Протягом року Фондом забезпечено надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України у розмірі 1300,86 млн грн, що становить 31,7 відс. річного плану. Відповідно до пункту 8 Розділу „Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 03.10.2019 № 157-IX “Про оренду державного та комунального майна”, Кабінет Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання ним чинності (27.12.2019), тобто до 27.03.2020, мав забезпечити прийняття та приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Норма цього Закону не виконана, зміни своєчасно не внесені до постанов Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483 „Деякі питання оренди державного та комунального майна” та від 12.08.2020 № 820 „Про Примірні договори оренди державного майна”.

Таким чином, несвоєчасність прийняття Кабінетом Міністрів України відповідних нормативно-правових актів призвела, зокрема, до неукладення нових договорів про передачу державного майна в оренду та, як наслідок, – до недонадходження коштів до державного бюджету.

Контроль за передачею державного майна в оренду Фондом здійснено неповною мірою. Заборгованість орендарів перед державним бюджетом становить 601 млн грн (без урахування даних щодо орендованого майна, розташованого на тимчасово окупованій території АР Крим), що на 358,1 млн грн (59,6 відс.) більше, ніж у 2019 році.

7. Діяльність Фонду з управління корпоративними правами держави відображена неповною мірою. Відсутня інформація про те, що із 41 працюючого господарського товариства фінансові плани лише 16 суб'єктів господарювання затвердили вчасно, 17 – із порушенням термінів (до кінця 2019 року), 8 – не подавали фінансові плани; 9 – затверджено у 2020 році, коли вже розпочався фінансовий рік. Робота Фонду у 2020 році, пов'язана з переведенням іменних цінних паперів деяких акціонерних товариств у бездокументарну форму та приведенням їх діяльності у відповідність із Законом України від 17.09.2008 № 514 “Про акціонерні товариства”, не проводилась та не відображена. Станом на 01.01.2021 бездокументарну форму акцій мають 112 товариств (із 398), з них у 62 держава має контрольний пакет акцій. Порівняно з 2020 роком кількість акціонерних товариств, що мають бездокументарну форму акцій, не змінилась.

8. Звіт ФДМУ не містить інформації про виконання Фондом повноважень щодо утворення та результатів роботи наглядової ради з питань оціночної діяльності, згідно з нормами Закону України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”. Інформація, наведена у Звіті ФДМУ, взагалі не розкриває виявлені випадки внесення оцінщиками до Єдиної бази даних неправдивих відомостей та наслідки від таких дій для оціночної діяльності та надходжень до бюджету.

9. Аналіз рекомендацій Рахункової палати за рішенням Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1 засвідчив, що Фондом не забезпечено виконання рекомендацій Рахункової палати. Із наданих 7 рекомендацій частково виконано 6, 1 – не виконано.

10. Аналізом окремих розділів Звіту встановлено невідповідність наведених даних у Звіті ФДМУ щодо надходжень до Державного бюджету коштів від приватизації та оренди державного майна даним, зазначеним у Річному звіті про виконання Державного бюджету України за 2020 рік, розміщеному на сайті Державної казначейської служби України. Про різницю в обсягах надходжень у Звіті ФДМУ не зазначено, пояснень не наведено.

Показник доходів, отриманих до державного бюджету від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації і контроль за справами яких покладено на Фонд, у Звіті ФДМУ взагалі не відображено.

Окремі розділи Звіту ФДМУ, зокрема у сферах приватизації, оренди державного майна, управління корпоративними правами держави та об'єктами державної власності, також не відображають проблемні питання діяльності Фонду та шляхи їх вирішення для збільшення обсягів надходжень до Державного бюджету України.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету затвердити.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження цього Звіту.

3. Звіт Рахункової палати про результати аналізу щорічного звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, і рішення Рахункової палати надіслати Комітетові Верховної Ради України з питань економічного розвитку і Комітетові Верховної Ради України з питань фінансів, податкової і митної політики та рекомендувати розглянути на засіданні.

4. Відомості про результати аналізу у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

- розглянути на засіданні Кабінету Міністрів України, за участю представників Рахункової палати, Звіт про результати аналізу щорічного звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету;

- доручити Фонду державного майна України забезпечити обґрунтоване планування надходжень від приватизації та оренди державного майна на наступні бюджетні періоди.

5. Рішення та Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати Фонду державного майна України і рекомендувати:

- розробити протягом одного місяця план заходів із усунення недоліків і поінформувати Рахункову палату;

- вжити заходів щодо відображення у Звіті Фонду державного майна України достовірної та повної інформації про результати діяльності;

- забезпечити відображення у Звіті Фонду державного майна України при його складанні у наступних роках фінансових показників в однакових грошових одиницях виміру;

- при підготовці наступних звітів доповнити відповідний розділ інформацією про результати роботи наглядових рад з питань оціночної діяльності та результатів моніторингу виконання приватизаційних умов (зобов'язань) покупцями об'єктів державного майна;

- забезпечити контроль за повнотою надходжень до Державного бюджету України від орендної плати орендарів та проведення інвентаризації договорів оренди державного майна;

– забезпечити повне виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами попереднього аналізу Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 2019 рік;

– вжити заходів щодо переведення іменних цінних паперів акціонерних товариств у бездокументарну форму та приведення їх діяльності у відповідність із вимогами законодавства;

– вжити заходів щодо оновлення інформації, відображеної у Єдиному реєстрі об'єктів державної власності.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

7. Забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктами контролю рішень Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єкта контролю.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Іванову І. М.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан